

Letna plača 2 gold.
Društveniki dobivajo list
brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji, dijaki
in nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 gld.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva

po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Vojska o vosku. — Médena kukovica. — Dopisi. — Naznanila. — Listnica. — Razno. — Košček statistike.

Vojska o vosku.

(IV. Dalje.)

Gospod pl. Molitor-Mühlfeld pravi dalje: V naravi je toliko voska, da čebele lahko le kar jemljejo, kolikor potrebujejo ter jim ni treba sebe mučiti in časa muditi z izločevanjem voska. Vsak ločbar pa vé, da je čebelni vosek in rastlinski vosek ena in ravno ista tvarina. Pač res, voska je mnogo v naravi; kdor je od začetka naš úd, vé ter se gotovo še spominja, kar je o vosku v „Čebeli“ leta 1873 in 1874 čital. Al prašanje tú ni, če je v naravi vosek in v koliki množini je? Da je vosek v naravi in sicer v veliki množini, tega nikdo ne dvomi; prašanje pa je tú: — Je li kje v taki obliki, da bi v naravi vosek ga zamogle čebele kar nabirati ter med obročke vtikati in domu nositi? To pa moramo naravnost odnikovati, ker skušnja nas drugače učí. Res, voska je v naravi mnogo; al to je ravno rastlinski, drevesni ali zemeljski vosek, čebelni pa ni. G. bar. Berlepš pravi po svoji znani navadi: „Da čebele vosek iz svojih teles po naravni zmožnosti izločujejo ter čebelni vosek napravljajo, je tako gotovo, kakor dvakrat dve je štiri. O tem se prepirati, bi se reklo ravno toliko, kakor ko bi človek hotel mrzel zrak v vetrnicah na sapo pogreti“.

Res, voska je veliko tudi v nasih rastlinah; al naj bi ga bilo še več, nam za čebelarstvo ne pomaga nič, ker ga čebele ne vzamejo. Poskušalo se je že ter izpostavilo čebelarom rastlinskega voska v vsaki podobi, ravno tako tudi očiščenega, belega voska; al čebele niso marale ter tudi niso vzele nobenega. Pač se ne dá tajiti, da nosijo močne čebele tudi bel vosek; pa kako in kdaj? Ne nosijo ga kot plošice med zadnjimi obročki, ampak kakor vsako obnožje na nožicah. Nosijo tak vosek le naj močnejši panji potem, kadar satovja že več ne stavijo; imajo ga le za lèp ali kit, ne za satovje.

Da čebele iz medú po svoji naravni telesni zmožnosti vosek izločujejo, se razun družega tudi lahko s sledečo skušnjo prepričamo: Vzamimo dva popolno enako čebelna panja; prvemu dajmo v panj lépega satovja, drugemu pa nič, da

dela in napreduje v praznem panju. Recimo, da je paša nekoliko časa prav dobra. Kaj bo li nasledek? Bota oba panja enako težka? Imela bi biti; saj sta oba enako čebelna, imata tedaj oba enako število pridnih delalcev; oba imata enako lepo vreme in enako dobro pašo! In vendar nista oba enaka; naj bi hotli tudi trditi, da sta enaka, bi se nam vsak čebelar smejal. Da, res zelo neenaka, če tudi v enakih razmerah, postaneta pred popolno enaka panja. Eden bo težek in poln medú, drugi bo lahak, znabiti bo imel poln panj lepega satovja, pa le malo medú. Od kod tak razloček? Mar li drugi panj ni toliko pridno naberal? Da, je ter si nabral toliko medú, kakor prvi; al prvi je satovje imel, drugi si ga je še le mogel postavljati iz nabranega medú.

Pa ne, da bi gospod Molitor prišel ter rekel: Prvi satovje ni potreboval, zato v oščenih plošč ni naberal, ampak méd; drugi pa je naj pred satovja potreboval, zato je tudi naj pred voščene plošice naberal, méd pa se ve da zamudil, od tod je razloček! Tedaj moramo pa izgled drugače obrniti. Recimo, da v čebelnjak dva enaka roja vsadimo. Prvemu damo satovja, drugemu nič; vreme je lepo, ali paše nobene, kakor se to mnogokrat primeri. Ne kaže toraj drugače, kakor oba pitati. Pitajmo oba enako, ter poglejmo, če bo tudi napredak pri obeh enak. Ne; prvi bo že še obvisel ter ohranil svojo moč za boljšo pašo, drugi bo pa vedno lakoten. Tudi satovja ne bo imel, k večem kaka dva mala satka, da bo komaj za silo se na pokrovu ali satnikih držel. Zakaj pa to? Za prvega ni nič čudnega; al zakaj pa drugi ni satovja stavil, saj mu ga je bilo toliko treba? Medú ni mogel naberati zaradi vremena, zakaj pa ne voščenih plošč, „ki jih je vse polno v naravi, da jih čebele lahko vzamejo, kadar jih potrebujejo“? Tú nas vse modrovanje zapustí. Drugi panj bo lakoten in slaboten ter bo pozneje tudi v dobri paši silno za prvem zaostajal. Kaj pa, ko bi vendar le hotli, da bi bila panja enako pripravna za dobro pašo? Temu je lahko pomagati. Druzega ni treba, kakor drugi panj dobro, boljše kakor prvega, pitati in nastavljal bo naj lepše satovje ter v dobri paši vanj medú nanašal, kakor prvi. Sklep iz tega je očitiden. Dokler je dobra paša, toliko časa nastavljajo čebele satovje; kakor hitro paša neha, neha tudi nastavljanje satovja. Če pa satovje želimo, ga tudi lahko dobimo, če čebele dobro pitamo. Tedaj je tudi res, da nastavljanje satovja ima čebelar bolj ali manj — po svoji umnosti — v svojih rokah. Obširniše je bilo rečeno v prejšnjem listu.

Naj bolj pa nasprotvajo g. Molitor-ju čebele same. Kakor že rečeno, čebele za rastlinski, zemeljski vosk ne marajo, naj se jim tudi v kakoršnji koli podobi in velikosti predlaga. Po Nemškem se veliko pečajo z izdelovanjem umetnega satovja, da s tem čebelam delo prihranijo, sebi pa méd. Po poročilu čebelarja Bajsta se mu je bilo primerilo, da je od nekega izdelovalca nekoliko umetnega satovja kupil ter ga imel za čebelni vosek. Tovarnarja pa je nek prodajalec golfal ter mu prodal rastlinski vosek namest čebelnega in ker ga ta ni poznal, je iz tega umetno satovje izdeloval in prodajal. Bajst daje kupljeno satovje raznim panjem, pa čebele ne marajo nikjer zanj. Če je dal hrbet*) v sredo panja, v navadno gnjezdo, so se ga čebele pač poprijele ter tudi celice ali lončke nastavljale, pa kakove? Brez vsakoršnjega reda; nekatere celice so bile predalječ druga od druge; nekatere so bile

*) Hrbet ali srednja stena sata. Umetni svečarji izdelujejo iz voska le steno, na katera potem čebele od obeh strani celice nastavljajo. Vredn.

preširoke, druge previsoke itd. Matica ni hotla v take celice jajčic zalegati; da, še celó v pravo čebelno satovje, ktero je bilo unstran rastlinskega sata, še v tega ni hotla več zalege delati, kakor da bi bila rastlinska voščena stena za-njo neprekoračljiva. Panj je po tem takem postal slab in malo čebeln. Nekaj, pravi Bajst, sem pa s tem vendar skusil; da je namreč naj boljši pripomoček matico od nastavljanja zalege zaderževati, če se v sredi satovja hrbet rastlinskega voska dene. Tako sem po takem ravnanji šest satov naj lepšeje, čistega medú dobil, ko ni bilo le ene zalege vmes. Jaz sem bil s to skušnjo zadovoljen; al za Molitor-jev nov nauk je pa to naj bolj nasprotno spričevanje, kakoršnjega bi nas nobedin ne mogel tako prepričavnega dati.

Glejte tako razločijo čebele, kjer tudi star čebelar in skušen svečar ne razločita. In naj se v panj denejo mali drobci rastlinskega voska, ga čebele ne bodo pobrale in v satovje podelale, ampak iz panja ga bodo zmetale. Gotovo znamenje, da vosek ni vosek t. j. čebelni vosek ni ravno iste tvarine, kakor je rastlinski ali zemeljski vosek, naj g. Molitor svojeglavno zatrduje kolikor hoče.

S tem se prestopimo na drugo čudno zatrdovanje Molitor-jevo. „Vosek je vosek, pravi ta, in vsak ločbar vé, da je rastlinski in čebelni vosek iste tvarine“. In g. Dzierzonu, ki ga je naj prvi in oistro zavernil, kliče: „Mar li Dzierzon ne vé, da večidel kupcijskega voska je pravi vosek, če ravno čebele niso imele ničesar z njim opraviti“. V dokaz, koliko je voska po rastlinah in toraj koliko pravega voska v kupčiji, če ravno čebele niso imele nič z njim opraviti, pripoveduje koliko se v Braziliji prideluje in prodaja vsako leto drevesnega in rastlinskega voska.

„Z Brazilije se je izvažvalo že pred četrstoletjem vsako leto, trdi g. Molitor, 4 milijone stotov, ali 400 milijonov funtov voska le od Karnavbove palme brez tega, kar se ga dobí od drugih rastlin ali voščenih dreves.“ — Tú pa je zadel na hudega nasprotnika. Avgust Hannemann, rojen nemec in izvrsten čebelar, je v južni Braziliji že dolgo časa ter je o čebelarstvu že marsikaj skusil in pisal. Hannemann se ne more prečuditi, kako zamorejo ljudje toliko nepremišljene trditve po svetn pošiljati, kakor tudi ne temu, da ga čebelarji niso ostreje zavračali. (Se je pozneje tudi zgodilo. Vredn.) Kaj tacega, pravi Hannemann, bi se smelo kot osebno misel prijateljem razodeti, pa ne po časopisih očitno razglaševati, trdovratno zagovarjati ter z nekimi bistrournicami podperati, katerim znabiti Molitor sam ni verjel. Znano je vsem omikanim čebelarjem, koliko sta se trudila ter poskušala gg. Dumas in Gundelach, koliko funtov medú potrebujejo čebele za funt voščin. Čeravno vsak lahko vé, da se to na tanko ne da preračniti, ker méd je kmalo boljši, kmalo slabši; tudi veliko vpliva večja ali manjša stopnja toplote in še mnogo drugih reči; a toliko je vendar gotovo in dokazano, da čebele iz medú po svoji naravni zmožnosti vosek izločujejo, naj jih tudi pitamo s samim sladkorjem.

Še bolj sem se pa čudil temu, pravi Hannemann dalje, kar Molitor dalje zatrduje. Od kod neki Molitor vse to vé, iz katerega brezna je zajemal svoje voščene milijone? Jaz sem si na vse mogočne načine prizadeval, da bi bil zvedel, koliko Brazilija prideluje voska od Karavbe-palme in koliko ga izvažuje; pa družega in več nisem mogel zvedeti, kakor da se domá potrebuje 734.500 kilogr., izvaževa pa 871.400 kilogr. počez, tedaj ves pridelek vkup znaša le 1,605.900 kilogr. (nekako

28.103 centov Vred.); pa kaj je to proti 4 milijonom centov! Kolika grmada voska bi moglo to biti! Kdo bi ga vkup spravljal v malo obljudeni deželi! Vsak se rajše peča s sladkornim trstjem ali kavo, ker se mu veliko večji dobiček obeta. Hotli naj bi 4 milijone centov voska vkup spraviti, mogli bi ga kakor cestno blato z lopato na kupe metati. Pa pustimo to.

Še ene pa g. Molitorju ne morem prizanesti. On pravi pikaje dr. Dzierzona: Mar li Dzierzon neve, da večji del kupčijskega voska je pravi vosek, dasiravno niso čebele nič posla zraven imele? Vosek je vosek, naj ga nabirajo čebele ali ljudje. Vsak ločbar vé, da čebelni vosek in rastlinski vosek je ena in ista tvarina.“

Da te vsi rogači in kebri, tako mi pa še ni kmalo kdo kropja prilil! Pa hočem tudi pošteno vrniti. Vsak mi bo pritrdil, da, če je vosek vosek: rastlinski in čebelni vosek ista tvarina, mora biti obojni vosek enako vlečljiv, enako gost in trd, enako topljiv. Poglejmo, če je to res. Našega čebelnega voska ne bom popisoval, ga pozna vsak otrok. Topí se pri 62—63 stopnji vročine, po C. Karnavba-vosek pa je silno trd, krhek, pri topljenji ima nek čuden duh kakor mandelnova mila, je bledo-rumenkaste barve, podoben žveplu. Sam se ne da v sveče liti, ampak le če se mu pridene loja ali čebelnega voska. Topí se še le pri 87° C., tirja toraj 24 stopinj hujšo vročino, kakor čebelni vosek. In bo potem ista tvarina? Ali kakor Molitor pravi: vosek je vosek! Naj g. Molitor to verjame, če more, mene ne bo tega nikdo prepričal.

Pa pogledjmo še nekaj takega voska, pri katerimu niso imele čebele nič opraviti in je vendar pravi vosek! Vosek, ki ga dobivajo Japonci iz sadu nekega drevesa, ki ga zovejo *Rhus succedanea*, je tako mehek, da se topí že pri 42° C.; nek drugi vosek se topí pri 53° C. Vosek Braziljanskih matih čebelic brez žela, katere gosp. Drory „melipone in trigone“ imenuje, je mehek, masten in umazan; boljše baže se topi pri 67° C. in se imenuje „zemeljski vosek.“ Prebivalci ga v okroglih kepah v listih zavitega na prodaj nosijo ter je zarad svoje lepljive lastnosti prav izvrsten drevesni vosek za cepljenje trt in sadnega drevja.

Iz rečenega je očitno, da nas čebelni vosek je nekako v sredi med raznim zemeljskim, rastlinskim in drevesnim voskom; da je neznano velik razloček v vlečljivosti, gostosti in topljivosti raznega voska, da toraj vosek ni vosek in tudi ne more biti ene in ravno iste tvarine in zadnjič da ravno kemija ali ločba, na katero so g. Molitor skličuje, uči da vosek ne more biti isti pravi vosek, naj ga čebele ali ljudje naberajo.

Naj g. Molitor ne zameri, da mu moram njegovo zatrdovanje povsod in brez milosti ovreči. Kdor brez dokazov svoje mnenje za resnico stavi, tudi ne sme zameriti, da se mu z dokazi dozdevna resnica ovrže.“ Tako Hannemann.

(Dalje prih.)

Médena kukovica. *)

Obiskal sem pred nekaj leti nekega ljubega prijatelja, piše g. Steh iz južne Afrike. Da bi zamogel še nekoliko dalje časa tam ostati, sem voz naprežen z voli naprej poslal, jaz pa še le kmalo po poludne za njim odrinil. Da bi pota ne zgrešil (tú namreč ni cest, kakor pri vas v Evropi), me je prijateljov sluga, nek zamorec spremljal. Solnce je neznano pripekalo; voz je bil veliko dalje pred nama, kakor sem mislil; že blizo štiri ure sva jahala in še ga nisva došla. Jezdiva dalje molčé in žejna; kar moj črni voditelj veselo zakliče: „Na Mineri ha u utlua na?“ (No, gospod moj, ne čuješ nič?) „Ne, prav nič ne slišim“, mu odgovarjem. „Ki tseto, ki tseto (Je tseto, je tseto). „Tseto?“ Kaj pa je to, prašam črnica. Odgovarja mi: No, to je ptič, ki nama méd naznanuje.

Pazno poslušam, in res slišim nek glas, ki bi se dal n. pr. tako le izraziti: Crrr, cikcikecike cike crrr. Ko prideva bližje, sem živalico tudi vidil, ker ptiček se je pred nama spreletil ter v neko grmovje vsedel svoj klic néprenehoma ponavljaje. Ptica je podobna naši pastaričici, le večja je; namreč nekoliko manja, kakor naš domač golob, barve je rujavkaste, n. pr. kakor naš vrabec.

Moj črni voditelj je hotel kar za kukovico, kar pa meni ni bilo prav všeč, ker svojega voza še nisem vidil. Ker pa le milo prosi, grem že zavolj njega za ptico; znabiti pa še bolj zavolj sebe, ker res sem bil radoveden in nič ne tajim: košček medú bi se mi bil dobro prilegel. Od svoje poti zavijeva tedaj na stran ter greva za ptičem. Ta, kakor bi vedel, da ga slediva, skače od drevesa do drevesa vedno klicaje. Ker je le naprej hitel in se meni mudilo, sem že malo godrnjal, ter rekel: Sem pač lahkoveren; Bog zná zakaj ptič vpije. „Oj ne, gospod, pravi voditelj, gotovo nama méd pokaže, ker njegov navadni glas je ves drugačen in brž ga slišim kukovico posnemaje dolgovlečeno zapeti: „kurr, kurr, kurr“.

Na nekem suhem štelju ptica vtihne, se okoli oziraje. „To je znamenje, moj gospod, da je méd blizo, iščiva tedaj“. Komaj pa začneva iskati, je črnic veselo vskliknil: „Tú je čebelno gnjezdo“. Le škoda, da imele so svoje gnjezdo v zemlji, kjer brez lopate in motike nisva mogla veliko opraviti. Vendar sva nekoliko satovja dobila ter se jako dobro pokrepčala. Iz hvaležnosti sva nekoliko medú krlatému pevcu prepustila, ki se je kar naravnost čez satovje spravil ne oziraje se na najno bližnjo nazočnost.

Nekaj časa potem sem potoval z nekim afrikanским kmetovalcem in njegovimi delalci. Kar nenadoma poskače vsa družina raz voza ter se po grmovji iskaje pozgubi. Čuli so médno kukovico ter res se kmalo povrnili z obilnim satovjem.

Še pozneje sem enkrat že blizo deset ur potoval ter od žeje skoraj medlel, ko zagledam trop črnih, ki so v senci čenčaje jedli. Na vsprašanje, kaj jedó in če nimajo kaj vode, so mi odgovarjali sat medú ponujaje: „Mar li ni méd, ki nam ga je tseto pokazal?“

Klic médne kúkovice je tako gotov, da zamoreci grede vselej in nemudoma za njim. Nje petje ima na zamorce skoraj tisti včín, kakor povelje kakega stotnika

*) Tako imenuje Volfov slovar ptico, ki se sicer zove cuculus indicator, Honigkukuk, tseto, ter se nahaja v Afriki in izhodnji Indiji. Znabiti bi jo bolj prav imenovali medarico. Vredn.

na podložne vojake. Naj tudi delajo, kar hočejo in kjer hočejo, nič jih ne vdrži: kakor čujejo klic tseto-ja, vse se razprši ter mu sledi. Zamurci pa tudi niso nehvaležni jedci; preden medú zmanjka, gotovo imenitniši med njimi zakliče: A re thabischeng pelo ea „tseto“. („Nujmo razveseliti še srcé tseto-ja“) ter pustijo nekoliko satovja za mednega ptiča, ki se tudi ves vesel berž z njim poživilja.

Čudno je, da „tseto“ najdenega medú sam nikoli nič ne vživa; veliko več toliko časa okoli leta ter na raznih potih kliče, dokler mu človek sledi in se medú polasti. Le kar mu ljude pustijo, povžije hitro ter ne kaže nikakoršne boječnosti ali plašnosti.

(Po Has. čeb.)

Dopisi.

Predraga „Čebela“! Kaj ti hočem pač pisati — čebelar „Čebeli“? No, koga družega, kakor od čebel! saj veš, da so tam vse naše misli in zeljé — po dobri letini, kaj pa da!

Povem ti toraj naj pred, da komaj je začelo solnce gorkejšo sijati, smo že voziček napravili ter čebele na-nj naložili in hajd z njimi — v resje! Kako smo po poti filozofirali (umovali), bode li dobra ali slaba letina; kako vsak svoje panjiče hvalili ter ugibovali, katerega čebele bodo pred rojile itd. kaj te bom dalje s tem nadleževal, saj veš, kako čebelarji znajo.

Kadar na namenjeni kraj dospemo, se z gospodarjem za postrežbo in streho zedinimo ter za svoje ljubljence vse poskrbimo, stopimo tudi malo v krčmo že zarad našega konjička; pa tudi, kaj bom tajil, zarad vsak svojega oslička. Da smo tudi novega oskrbnika naših čebel seboj vzeli, se umé samo po sebi. Spet tú se je začel pogovor od čebel — bolj prav nadaljeval, ker še ni nikoli prenehal; al kolikor več kozarcev vinca smo shranili pod streho slabega života, toliko bolj smo hvalili svoje panjiče. Da so bile čebele vsakega naj boljše, ali saj za nekaj grošev boljše kakor sosedove, to že tako veste, kako je.

Naš oskrbnik nam je pa zdaj eno zasolil, da smo vsi umolkni, se vé da le zato, da smo pozneje toliko glasneje vsak svoje trdili. „Čebelarji, koliko stavite, da bodo moje čebele naj pred rojile“? „Da te plentaj, saj smo vsi tvoje čebele videli ter so gotovo slabejše, kakor čebele nas vsak katerega“, se moj sosed zagrozi. „To je vendar res preveč prederzno, naše čebelice tako zaničevati, kaj te moti? ga krega drugi. Jaz tiho svojega pol kozarčeka zvernem ter mu stavo ponudim, naj si le sam izvoli, za koliko naj stavimo. Malo pomisli ter pové stavo ravno ne preveliko. Malo ne mara ga je le skrbelo, vendar pa odjenjati ni hotel. Berž mu v roke sežemo ter se, priporočevaje mu kako naj za naše čebele skrbi, kmalo potem ločimo.

Da smo vso pot ugibali, kako si upa tako gotovo zatrdovati, da bode on naj prvi roj imel, se nam je res čudno zdelo, ker bi se nobeden nas pri boljših čebelah si tega ne bil upal. Sosedu, ki je trdil, da zna gotovo čarati (coprati), če se to zgodi, smo se kaj pa da vsi smejali. Bili smo pa vendar vsi takih misel, da vé za kak skriven pomoček in da kaj posebnega med pitanec deva, ker si upa tako odločno svoje trditi. Al kako to od njega zvedeti? Razne nakane in načrte smo snovali ter jih kmalo potrdili, kmalo zavrgli; nič pravega nam ne pride na misli. Nismo se pa nadejali, kako mila nam je bila sreča.

Kadar pridemo domú, malo povečerjemo ter se spet od tega pogovarjamo. Po naključji pride ravno deklé v hišo, hči našega nasprotnika. Malo posluša ter pravi: „Oča imajo lahko na spomlad prve roje; saj v jesen vso meto poberejo in jo na spomlad med pitanece devajo“. Glejte no — kar spogledali smo se! Mož je od tega zvedil ter se malo jezil; vendar pa vzroka ni imel, ker zvedeli smo za skrivnost brez vsakorsnega zadolženja. Zdaj je le še treba poskušati in opazovati, se bo li resnica potrdila ali ne. Mar li „Slov. čebela“ kaj zanesljivega od tega vé?

J. Ž.

Opomba vredništva. Hvala Vam za dopis. Razun večkrat rečenega o meti (mentha officin.) nimamo skušnje (s katero bi gotovo marsikaterimu čebelarju jako ustregli) niti o pomočku in zdravilu v gnjili zalegi, niti o pomočku mete za zgodnje roje. Naj zlasti umnejši čebelarji, kateri zamorejo včim presoditi, skrbno poskušajo ter nam za „Slov. čebelo“ tudi zvesto poročajo! Tako se vednosti širijo ter postanejo podlago občne koristi.

Naj pri tej priliki še nekaj znanega navodimo ter prašamo: Bi se li bil ta pomoček — naj se že potrdi ali ne, vse eno — čebelarjem po vsem Slovenskem tako splošno naznanil, ko bi društva in društvenega lista ne bilo? Bi li bilo premakljivo delovanje brez „Slov. čebele“ tako med ljudstvom znano, kakor je zdaj? Da še ni povsod predrlo ter se ga kmetiški čebelarji niso poprijeli, spet nič ne dé. Preverjeni smo, da kar še ni, še bode; čez koliko let, se ve da nikdo ne vé. Dovoljujemo si še tretje, znano prašanje: Mar li ni čebelarsko društvo potrebno in podperanje društva obče koristno? In vendar pridigujemo vedno gluhim ušesom!

Z Goriškega. Radi se v „Čebeli“ to in uno pomenimo ter tako drug drugega tolažimo, ali razveseljujemo. Zato tudi smo prav hvaležni, da dopise po Slovenskem razkropljenih čebelarjev toliko radi v „Čebelo“ sprejemljete. Res včasih ni nič posebnega ter znabiti marsikdo misli: Čemú to priobčevati in papir tratiti s tako malenkostjo! Vendar je pa znabiti enemu ali drugemu v spodbudo, kako naj tudi on dela in se trudi, ali pa znabiti kako naj nikar ne dela. Spet se primeri, da skušnja kakega čebelarja je marsikomu nova, ter jo hvaležno sprejme, če je tudi le drobtinica in sicer le domačega prav vsakdanjega kruha; drugi znabiti ima o isti reči ravno nasprotno skušnjo. Spet tretjekrat dá kaka prav navadna reč, mnogokrat le ena beseda ali misel povod k novemu mišljenju, mogoče k prav imenitnim, koristnim skušnjam. Še bi zamogel rečenemu kaj dostaviti, pa naj zadostuje.

Prinašajte le brez skrbi vse dopise, kakor do zdaj. Naj bi tudi temu in unemu ne vstregli, bote pa znabiti desetim drugim. Poznam človeka, ki dopise vselej pred prečita, kakor druge nauke o čebelarstvu; še celó Vaša listnica ga mnogokrat zanima. Zato nam tudi nič všeč ni, da Vaših opazkov o lanskem potovanju niste priobčili, „ker nekaterim ni bilo všeč“. Znabiti; pa koliko drugim je bilo všeč; jaz saj sem predlanski potopis naj pred in z naj večjo radostjo bral. Mislim, da nisem bil sam. *) Po mojih mislih naj bo društveni list bolj za zabavo, za oddihljaj, kakor za resno razpravljanje in predavanje poduka o čebelarstvu. Mora že tudi to biti, sicer bi ne bil čebelarski list, le mislim, da listu se bolj prilega prosto

*) Res da ne. Z Horvaškega in Štajarskega in zdaj z Goriškega smo enake dopise prejeli; pa čez osem mesecev s potopisom začenjati, je vendar prepozno. Znabiti že tudi marsikaj pozabljenega.

Vredn.

gibanje o vseh in raznih rečeh, kakor pa redni poduk, katerega najdemo v vsaki knjigi, kadar ga potrebujemo.

Ravno prav, da se domislim: bo li kaj z nameravano podučna knjigo o čebelarstvu? Naši čebelarji, ki le slovenski znajo, bi je bili prav jako potrebni. Mnogo je še presoj in vraž, ravno tako tudi krivih, popolno napačnih misel o čebelarstvu, zlasti o novejšem umnem čebelarstvu s premakljivim satovjem, ne le med kmetiški, ampak tudi med bolj omikanimi čebelarji. Res knjiga bi bila potrebna in „upanje smo imeli, da bo ustala, pa že je četrti mesec, kar je bila pogojno naznanjena in še nič gotovega nevemo“*). Ne zamerite, da so nas velikonočni prazniki na take misli pripravili. Bodi zadosti za zdaj; o letošnjem čebelarstvu drugo pot kaj. Z Bogom

A. R.

*) Oprostite, da na stavljeno prašanje še le v prihodnjem listu odgovarjamo ter tudi počasnih ne oplašimo.

Vredn.

R a z n o.

Karnavba, neko palmovo drevo v južni Ameriki, v Braziliji, od katerega je v prvem članku govorjenje, je za ondašnje prebivalce jako koristno drevo. Z njegovega listja se nabera drevesni vosek — Karnavba-vosek. Listje namreč je z nekako skorjo prevlečeno ter od dalječ viditi belo, kakor bi bilo z moko poštopano. Tako listje ljudje naberajo, ga v senci sušijo in suh, krhek vosek potem s palčico na mizo, ali v kako posodo otepajo, potem stopijo in v velike kepe stlačijo. Če gre v kupčijo, se kepe spet zdrobijo ter z njimi sodčki napolnijo. Od lastnost Karnavba-voska je bilo že pred govorjeno.

Karnavba-palma je pa tudi po drugi strani Brazilijancem koristna. Nje stržen daje prav dobro širko (močec). Prekljan les in obdelan daje prav dolgotrpežne late za streho. S soka palmovega vršička se pripravlja neko vino. Celó sadne košice vedó za razne reči obrniti. Če čebele palmov cvet obiskujejo, ni gotovo; znabiti tam naših čebel še nimajo.

Košček statistike.

„Slav. sbornik“ objavlja, da ob donavska Bolgarija takraj Balkana je čebelarstvu posebno ugodna zemlja. Medú izvažajo na leto do 45.000 centov in sicer v Avstrijo, Romunijo in Carigrad; voska pa se izvozi do 3.500 centov.

Stan čebelarstva v treh čeho-slavjanskih deželah pa je sledeči: Na Českem je 140 tisuč panjev, na Moravskem 68 tisuč in v Šleziji 17 tisuč panjev. V Galiciji je neki 257 tisuč uljev.

Opomba vredništva. Prav želeti bi bilo, da bi se natančniša statistika tudi po slovenskih deželah sestavila, ker statistika in številke imajo posebni vtis in lastno dokazovalno moč. Sostavljenje statistike vredništvo prav rado prevzame, naj mu narodnjaki in čebelarji le blagovolijo gradiva pošiljati.

Da se je na statistiko, sestavljeno o času popisovanja, malo zanašati, vé vsak lahko sam ter so mu znani tudi vzroki.

 Po tiskarni zmoti je bil v „Vabilu k petemu občnemu zboru“ začetik zbora postavljen na $\frac{1}{2}$ 2, nameš na $2\frac{1}{2}$ uro po poludne. Prosimo vse naše ude to blagovoljno v vednost vzeti.